

Spor Yöneticilerinin Tesis Yeterliliği ve Yer Bağlılığı Arasındaki İlişki

Taha AKYILDIZ¹, Muhammet KUSAN², Soner ÇANKAYA³

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği

³ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği

Öz

Bu araştırmanın amacı, spor yöneticilerinin tesis yeterliliği ve yer bağlılığı düzeylerini bazı demografik bilgiler açısından incelemek ve bu iki özellik arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Samsun ilinde kamu kurumlarında görev yapan 161 spor yöneticisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, katılımcıların sosyo-demografik bilgi durumlarını ortaya koymak amacıyla 7 soruluk kişisel bilgi formu, Ayar ve ark. (2022) tarafından geliştirilen 'Yer Bağlılığı Ölçeği' ve Çetin ve ark. (2020) tarafından geliştirilen 'Spor Tesis Yeterliliği Ölçeği' kullanılmıştır. Çalışmada, ölçek toplam puanlarının cinsiyet, medeni durum, mezuniyet fakültesi ve yaşadığı yere göre farklılık gösterip göstermediği Student t test, eğitim durumu ve gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği ise Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile belirlenmiştir. Ayrıca, katılımcıların yaşı, yer bağlılığı ve spor tesis yeterliliği ölçeği toplam puanları arası ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Çalışmada cinsiyet, mezun olduğu fakülte, yaşadığı yer ve gelir düzeyine göre spor yöneticilerinin spor tesis yeterliliği ve yer bağlılığı toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilemezken; medeni durum ve katılımcıların yaşına göre spor tesisi yeterliliği ve yer bağlılığı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bekâr yöneticilerin yer bağlılığı ve spor tesis yeterliliği toplam puanı evli yöneticilere göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca araştırma sonuçları katılımcıların yaşları arttıkça yer bağlılığının da arttığını göstermiştir.

Orijinal Makale

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:15.06.2023

Kabul Tarihi: 02.04.2024

Online Yayın

Tarihi:26.04.2024

Anahtar kelimeler: Spor yöneticisi, tesis yeterliliği, yer bağlılığı.

The Relationship Between Facility Competence and Facility Adequacy of Sports Managers

Abstract

This research aims to examine the facility adequacy and place commitment levels of sports managers in terms of some demographic information and to reveal the relationship between these two features. In the study, a descriptive relational survey model was used. The research sample consists of 161 sports managers working in public institutions in Samsun. As a data collection tool, a 7-question personal information form, 'Place Attachment Scale' developed by Ayar et al. (2022), and Çetin et al. (2020) 'Sports Facility Competence Scale' was used. In the study, whether the total scores of the scale differed according to gender, marital status, graduation faculty, and place of residence were determined by Student's t-test, and whether it differed according to educational status and income level was determined by One-Way Analysis of Variance and Tukey's multiple comparison test. In addition, the relationship between the participant's age, place attachment, and total scores on the sports facility adequacy scale was determined by the Pearson correlation coefficient. In the study, there was no significant difference between the total score of sports facility adequacy and place attachment and sub-dimension total scores of sports managers according to gender, faculty from which they graduated, place of residence, and income level; According to the marital status and age of the participants, a significant difference was found between the adequacy of the sports facility and the place attachment. Single managers' total score of place commitment and sports facility adequacy was higher than that of married managers. In addition, the research results showed that place attachment increased as the age of the participants increased.

Original Article

Article Info

Received: 15.06.2023

Accepted: 02.04.2024

Online Published: 26.04.2024

Keywords: Sports manager, facility adequacy, place commitment.

Sorumlu Yazar: Muhammet KUSAN

E-mail: muhammetkusan0055@gmail.com

How to cite this article: Akyıldız, T., Kusan, M., & Çankaya, S. (2024). The Relationship Between Facility Competence and Facility Adequacy of Sports Managers. *Journal of Global Sport and Education Research*, VII (1):26-36. DOI: 10.55142/jogser.1315019.

GİRİŞ

Spor tesislerinin yönetimi, operasyon yönetimi ve spor yönetimi kavramları, spor organizasyonlarının ve tesislerinin başarılı bir şekilde yönetilmesi için önemlidir. Spor tesislerinin yönetimi, tesislerin günlük işletmesinin ve yönetim sürecinin sorunsuz bir şekilde ilerlemesini sağlamak için yapılan faaliyetleri kapsar. Bu faaliyetler arasında tesis bakımı ve onarımı, personel yönetimi, finans yönetimi, program ve etkinlik yönetimi, iletişim ve pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi yer alabilir. Operasyon yönetimi, işletme süreçlerinin verimli ve etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak için yapılan faaliyetleri içerir. Bu faaliyetler arasında kaynak yönetimi, iş süreçlerinin planlanması ve yönetimi, kalite kontrol ve operasyonel risk yönetimi yer almaktadır (Sabuncu, 2017). Spor tesislerinin operasyon yönetimi, tesislerin verimli ve sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesini sağlamak için yapılan faaliyetleri kapsar. Spor yönetimi ise spor organizasyonlarının yönetimi, spor etkinliklerinin planlanması ve yönetimi, sporcuların yönetimi ve yetiştirilmesi, spor tesislerinin yönetimi ve spor endüstrisinin genel yönetimini kapsar. Spor yönetimi, sporun ticari boyutu da dâhil olmak üzere sporla ilgili tüm yönetim süreçlerinden meydana gelir. Bu kavramların anlaşılması, spor organizasyonları ve tesisleri için doğru stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanması için gereklidir (Schwarz vd., 2015).

Spor merkezlerinin inşa edilmesi ve sürdürülmesi, birçok ülkenin sağlık, rekreasyon ve toplumun genel refahını artırabilmek için desteklemesi, temel politikalarından biridir. Bu tür spor merkezleri, insanların aktif bir yaşam tarzını teşvik etmek, fiziksel sağlıklarını korumak, sosyal trafiğini artırmak ve genel olarak toplumun yaşam alanını genişletmek amacıyla kullanılır.

Spor salonlarının organize edilmesi, kişilerin spora yönelimine yüksek düzeyde etki eden önemli bir kavram olarak kabul görmektedir (Nicholson vd., 2011). Çoğu ülkede spor merkezlerinin inşa edilmesi ve sürdürülmesi, birçok ülkenin sağlık, rekreasyon ve toplumun genel refahını artırabilmek amacıyla desteklemesi ülkenin temel politikalarından biri olarak görülmektedir. Lakin ekonomi önlemleri dâhilinde devletin üst kurumlarının ve yerel yönetimlerin spora sağladıkları maddi kaynakları kullanmada ileriye düşünerek sınırlı bir destek sağladıkları görülmektedir (Földesi, 2014). Spor merkezlerinin inşa edilmesi ve çalıştırılması sürecinde mali verimin kullanılması ve giderlerin azaltılması önemlidir. Bu konuda spor merkezinin yeterlilik düzeyini belirlemek amacıyla göstergeler kullanmak yöneticilere ve karar mercilerine yardımcı olabilir (Hoekman vd., 2015). Spor; kişisel uyum ve eğlenme isteği gibi kişisel ihtiyaçları karşılamanın yanı sıra toplumsal uyum, sosyal olma ve toplum sağlığı gibi faydalı özellikleri de üretir. Bu bağlam doğrultusunda spora katılımı yaygınlaştırmak devletin ve toplumun yararına. Çoğu ülke bazen devlet kurumları bazen de yerel yönetimler aracı ile kişilerin fiziki aktivitelerin içerisinde bulunmaları için spor merkezleri yatırımlarını uygulamaktadırlar ve bu merkezlerin aktif olacak düzeyde kullanıma açılması için de spora yönelik projeler üretmektedir (Hallmann vd., 2012). Türkiye’de spor tesislerinin yeterliliği konusunda inşaat-tesis içeriği açısından bazı sorunlar yaşanabilmektedir. Bunun yanı sıra, tesislerin bakımı, yönetimi ve işletmesi konularında da bazı eksiklikler bulunabilmektedir. Gençlik ve Spor İl-İlçe Müdürlükleri ve yerel yönetimler, spor tesislerinin yapımı, bakımı, yönetimi ve işletmesi konularında aktif bir rol oynamaktadır.

Ayrıca, özel şirketler ve kurumlar da spor tesisleri yapımı, yönetimi ve işletmesi konularında faaliyet göstermektedir. İl- ilçe belediyeleri de spor tesisleri konusunda önemli projeler hayata geçirmektedir. Ancak, bazı yerlerde spor tesislerinin yeterli sayıda olmaması veya mevcut tesislerin yeterli bakım ve yönetim çalışmalarının yapılmaması nedeniyle spor faaliyetleri yeterince gerçekleştirilememektedir.

Türkiye'de spor tesislerinin yeterliliğinin artırılması için, spor tesislerinin yapımı, bakımı, yönetimi ve işletmesi konularında daha etkili stratejilerin geliştirilmesi önemli bir unsur olarak düşünülmektedir (Ekenci ve İmamoğlu, 2022). Bu stratejiler arasında, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılması, tesislerin bakım ve onarımı için yeterli bütçenin ayrılması, tesis yönetimi ve işletmesi konusunda uzman personelin istihdam edilmesi gibi önlemler yer alabilir. Bir taraftan bu şekilde olsa da farklı bir açıdan bakıldığında, spor tesisi yönetiminin verimliliği de ön plana çıkmaktadır. Bu verimliliğinde faydalı bir düzeyde olması spor yöneticisinin yeterliliği ve kuruma olan bağlılığı ile doğrudan ilişkilidir. Etkili bir spor tesis yönetimi, sadece modern ve donanımlı bir tesisin inşası ile başlayan bir süreç değildir. Yönetim, bakım, işletme ve personel yönetimi gibi birçok faktörü kapsayan bir süreçtir. Ayrıca, tesisin faaliyet gösterdiği kurum ve yer ile ilişkisi de önemlidir. Bu nedenle, spor yöneticilerinin tesis yeterliliği ve yer bağlılığı arasındaki ilişkileri doğru bir şekilde yönetmeleri ve dengeyi sağlamaları gerekmektedir. Eğer tesis yeterliliği ve yer bağlılığı arasındaki denge iyi kurulursa, spor salonu gibi modern tesislerin sporculara sağlayacağı katkının da artabileceği söylenebilir (Dündar, 2003). Bu nedenle, spor yöneticilerinin tesis yeterliliği ve yer bağlılığı arasındaki ilişkileri iyi yönetmeleri ve tesislerin etkin bir şekilde yönetilmesini sağlamaları büyük önem taşır (İşcan ve Sayın, 2010). Bu sayede, sporun gelişimi için gerekli olan modern ve donanımlı tesislerin yanı sıra etkili bir yönetim de sağlanır (Ekmekçi vd., 2013).

Spor yöneticilerinin yeterliliği, sporun her aşamasında etkili bir şekilde yönetilmesi için hayati önem taşır. İyi bir spor yöneticisi, tesislerin işletmesi, personel yönetimi, bütçe yönetimi, organizasyon ve iletişim gibi birçok alanda yeterli bilgiye sahip olmalıdır. Ancak, düzenlenen programların tutarsız bir şekilde hazırlanması, spor yöneticilerinin yeterliliğini etkileyebilir (Kara, 2011). Spor yöneticilerin çalıştıkları kurumlara aidiyet hissetmeleri bağlılıklarını ve dolayısı ile iş verimlerini etkileyebilmektedir. Kuruma hissedilen bağlılık kurum içi çalışma ortamı ve imkânlar ile paralel olacak şekilde değişebilir (Smadov, 2006). Tesis yeterliliği bu hususta yöneticilerin kuruma olan aidiyetlerini etkileyebilecek bir unsur olarak söylenebilir. Dolayısı ile bu çalışmada spor ile ilgili kurumlarda spor yöneticisi olarak çalışan bireylerin spor tesis yeterliliği ile yer bağlılığı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın yürütülmesi hususunda Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 28.10.2022 tarih 2022-860 sayılı karar ile onay alınmıştır.

Bu araştırma “tarama modeli” olarak tasarlanmıştır. “*Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi*

tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 1999).

Evren ve Örneklem

Çalışmada spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesis yeterliliğini incelemek amacı ile nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışmanın evrenini Samsun ili kamu kurum ve kuruluşlarında; il müdürü, ilçe müdürü, gençlik merkezi müdürü, şube müdürü, yurt müdürü, şef, tesis amiri, spor uzmanı, spor eğitim uzmanı, sportif eğitim uzmanı ve gençlik lideri statüsünde çalışan 224 spor yöneticisi oluşturmaktadır. Örneklemine ise kurumdaki spor yöneticileri içerisinde bu çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve tam sayım tekniğine dayalı toplam 161 spor yöneticisi oluşturmaktadır. Tam sayım tekniği sınırlı sayıdaki evrenin tamamının örneklem grubuna dâhil edilme uygulamasıdır (Özdamar, 2001).

Veri Toplama Araçları

Katılımcıların sosyo-demografik bilgi durumlarını ortaya koymak amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış 7 soruluk kişisel bilgi formu, spor yöneticilerinin yer bağlılığını ölçmek amacıyla Ayar ve ark. (2022) tarafından geliştirilen ‘Yer Bağlılığı Ölçeği’ ve Çetin vd. (2020) tarafından geliştirilen ‘Spor Tesis Yeterliliği Ölçeği’ kullanılmıştır.

Ayar ve ark. (2022) tarafından geliştirilen ‘Yer Bağlılığı Ölçeği’ likert tarzı 5 dereceli (1: Kesinlikle Katılmıyorum - 5: Kesinlikle katılıyorum) 19 madde 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Spor tesislerinin yeterliliğini belirlemek amacı ile Çetin vd. (2020) tarafından geliştirilen ‘Spor Tesis Yeterliliği Ölçeği’ likert tarzı 5 dereceli (1: Kesinlikle Katılmıyorum - 5: Kesinlikle katılıyorum) 12 maddeden oluşmaktadır.

İstatistiksel Analiz

Araştırmaya katılan bireylerin yer bağlılığı ve spor tesis yeterliliği ölçek maddelerine verdiği cevapların iç tutarlılığını kontrol etmek amacı ile güvenilirlik katsayıları (cronbach alpha) hesaplanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri cevaplara ait iç tutarlılık katsayıları

Ölçek	İç Tutarlılık Katsayısı	Değerlendirme
Yer Bağlılığı Ölçeği	0,865	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Yere Bağımlılık</i>	0,894	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Yere Karşı İlgisizlik</i>	0,611	Orta Düzeyde Güvenilir
<i>Yer Kimliği</i>	0,694	Orta Düzeyde Güvenilir
Spor Tesis Yeterliliği Ölçeği	0,893	Yüksek Düzeyde Güvenilir

Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde ilk olarak normallik varsayımı Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi ile incelenmiştir ($P>0,05$). Çalışmada, ölçek toplam puanlarının cinsiyet, medeni durum, mezuniyet fakültesi ve yaşadığı yere göre farklılık gösterip göstermediği Student t test, eğitim durumu ve gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği ise Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile

belirlenmiştir. Ayrıca, katılımcıların yaşı, yer bağlılığı ve spor tesis yeterliği ölçeği toplam puanları arası ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Tüm istatistiksel hesaplamalarda SPSS 22.0 V. istatistik paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Cinsiyet	n	%	Medeni Durum	n	%
Kadın	41	25,5	Evli	105	65,2
Erkek	120	74,5	Bekâr	56	34,8
Toplam	161	100,0	Toplam	161	100,0
Eğitim Durumu	n	%	Gelir Düzeyi	n	%
Önlisans	16	9,9	Düşük	25	15,5
Lisans	116	72,0	Orta	128	79,5
Lisansüstü	29	18,0	Yüksek	8	5,0
Toplam	161	100,0	Toplam	161	100,0
Mezun Olduğu Fakülte	n	%	Yaşadığı Yer	n	%
Spor Bilimleri	94	58,4	İlçe	69	42,9
Spor Bilimleri Mezunu Değil	67	41,6	İl Merkezi	92	57,1
Toplam	161	100,0	Toplam	161	100,0

Düşük (Gelir<Gider), Orta (Gelir=Gider), Yüksek (Gelir>Gider)

Araştırmaya gönüllü olarak katılan spor yöneticilerinin % 25,5'i kadın, % 34,8'i bekâr, %72'si lisans mezunu %41,6'sı spor bilimleri mezunu değil, 57,1'i ise şehir merkezinde yaşayan ve %79,5'i orta gelire sahip olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 3. Cinsiyete göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi yeterlik düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	P-değeri
Yer Bağlılığı Ölçeği	Kadın	41	56.98	12.23	0,106
	Erkek	120	60.37	11.28	
Yere Bağımlılık	Kadın	41	28.02	8.05	0,333
	Erkek	120	29.29	6.90	
Yere Karşı İlgisizlik	Kadın	41	17.39	4.64	0,106
	Erkek	120	18.58	3.80	
Yer Kimliği	Kadın	41	11.56	3.12	0,137
	Erkek	120	12.50	3.58	
Spor Tesis Yeterliği Ölçeği	Kadın	41	35.05	8.95	0,635
	Erkek	120	35.79	8.53	

Araştırmada cinsiyet durumuna göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$; Tablo 3).

Tablo 4. Medeni duruma göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi yeterlik düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Medeni Durum	n	Ortalama	SS	P-değeri
Yer Bağlılığı Ölçeği	Evli	105	58.02	11.95	0,026
	Bekâr	56	62.29	10.40	

<i>Yere Bağımlılık</i>	Evli	105	28.21	7.54	0,067
	Bekâr	56	30.39	6.36	
<i>Yere Karşı İlgisizlik</i>	Evli	105	17.90	3.88	0,114
	Bekâr	56	18.96	4.30	
<i>Yer Kimliği</i>	Evli	105	11.90	3.48	0,076
	Bekâr	56	12.93	3.43	
<i>Spor Tesis Yeterliği Ölçeği</i>	Evli	105	34.61	8.88	0,045
	Bekâr	56	37.46	7.85	

Araştırmada medeni durumuna göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesis yeterliği ölçek toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($P>0,05$; Tablo 4). Bekâr yöneticilerin toplam puanları evli olanlara göre daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 5. Mezun olduğu fakülteye göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi yeterlik düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Mezun Olduğu Fakülte	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Yer Bağlılığı Ölçeği</i>	Spor Bilimleri	94	60.02	12.37	0,503
	Spor Bilimleri Mezunu Değil	67	58.78	10.42	
<i>Yere Bağımlılık</i>	Spor Bilimleri	94	29.20	7.75	0,628
	Spor Bilimleri Mezunu Değil	67	28.64	6.41	
<i>Yere Karşı İlgisizlik</i>	Spor Bilimleri	94	18.53	4.24	0,339
	Spor Bilimleri Mezunu Değil	67	17.91	3.76	
<i>Yer Kimliği</i>	Spor Bilimleri	94	12.29	3.30	0,910
	Spor Bilimleri Mezunu Değil	67	12.22	3.76	
<i>Spor Tesis Yeterliği Ölçeği</i>	Spor Bilimleri	94	35.49	8.98	0,844
	Spor Bilimleri Mezunu Değil	67	35.76	8.16	

Araştırmada mezun olduğu duruma göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$; Tablo 5).

Tablo 6. Yaşadığı yere göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi yeterlik düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Yaşadığı Yer	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Yer Bağlılığı Ölçeği</i>	İlçe	69	60.28	12.53	0,465
	İl Merkezi	92	58.92	10.85	
<i>Yere Bağımlılık</i>	İlçe	69	29.78	7.05	0,216
	İl Merkezi	92	28.36	7.31	
<i>Yere Karşı İlgisizlik</i>	İlçe	69	18.14	4.39	0,729
	İl Merkezi	92	18.37	3.80	
<i>Yer Kimliği</i>	İlçe	69	12.35	3.81	0,785
	İl Merkezi	92	12.20	3.24	
<i>Spor Tesis Yeterliği Ölçeği</i>	İlçe	69	36.38	8.73	0,325
	İl Merkezi	92	35.02	8.53	

Araştırmada yaşadığı yere göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$; Tablo 6).

Tablo 7. Gelir düzeyine göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi yeterlik düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Gelir Düzeyi	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Yer Bağlılığı Ölçeği</i>	Düşük	25	56.56	11.86	0,084
	Orta	128	60.48	11.46	
	Yüksek	8	53.13	10.30	
<i>Yere Bağımlılık</i>	Düşük	25	27.08	7.16	0,246
	Orta	128	29.45	7.36	
	Yüksek	8	27.13	2.80	
<i>Yere Karşı İlgisizlik</i>	Düşük	25	18.12	3.72	0,087
	Orta	128	18.49	4.00	
	Yüksek	8	15.25	5.01	
<i>Yer Kimliği</i>	Düşük	25	11.36	4.13	0,139
	Orta	128	12.53	3.28	
	Yüksek	8	10.75	4.13	
<i>Spor Tesis Yeterliği Ölçeği</i>	Düşük	25	35.32	10.39	0,984
	Orta	128	35.66	8.46	
	Yüksek	8	35.63	5.53	

Düşük (Gelir<Gider), Orta (Gelir=Gider), Yüksek (Gelir>Gider)

Araştırmada gelir durumuna göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir (P>0,05; Tablo 7).

Tablo 8. Eğitim durumuna göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi yeterlik düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Yer Bağlılığı Ölçeği</i>	Önlisans	16	56.50	10.96	0,464
	Lisans	116	60.12	11.23	
	Lisansüstü	29	58.69	13.30	
<i>Yere Bağımlılık</i>	Önlisans	16	28.75	4.51	0,706
	Lisans	116	29.24	7.25	
	Lisansüstü	29	28.00	8.29	
<i>Yere Karşı İlgisizlik</i>	Önlisans	16	16.63	4.62	0,213
	Lisans	116	18.39	3.92	
	Lisansüstü	29	18.72	4.15	
<i>Yer Kimliği</i>	Önlisans	16	11.13	3.86	0,301
	Lisans	116	12.49	3.45	
	Lisansüstü	29	11.97	3.41	
<i>Spor Tesis Yeterliği Ölçeği</i>	Önlisans	16	36.31	9.30	0,551
	Lisans	116	35.90	8.74	
	Lisansüstü	29	34.03	7.80	

Araştırmada eğitim durumuna göre spor yöneticilerinin yer bağlılığı ve spor tesisi toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 9. Katılımcıların yaşı, yer bağlılığı ve spor tesisi yeterlik düzeyi arasındaki ilişki

		Yaş	Yer bağlılığı toplam	Yere bağımlılık	Yere karşı ilgisizlik	Yer kimliği
Spor tesis yeterliliği	r	-0.055	0,481	0,456	0,385	0,207
	p	0.486	0.000	0.000	0.000	0.008
Yaş	r		-0.088	-0.087	-0.042	-0.064
	p		0.268	0.274	0.599	0.423

Katılımcıların spor tesis yeterliliği ölçek toplam puan ile yer bağlılığı toplam puan ($r=0,481$), yere bağımlılık ($r=0,456$), yere karşı ilgisizlik ($r=0,385$) ve yer kimliği alt boyut toplam puan ($0,207$) arasında anlamlı pozitif orta düzey ilişki tespit edilmiştir (Tablo 9).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma, Samsun ilinde spor ile ilgili kurumlarda spor yöneticisi olarak çalışan spor yöneticileri üzerinde spor tesis yeterliliği ile yer bağlılığı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada; cinsiyet, mezun olduğu fakülte, yaşadığı yer ve gelir düzeyine göre spor yöneticilerinin spor tesis yeterliliği ve yer bağlılığı toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilemezken; medeni durum ve katılımcıların yaşına göre spor tesisi yeterliliği ve yer bağlılığı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Aksoy vd. (2023) yaptıkları çalışmada yer bağlılığı konusunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulmuşlardır. Buna göre; erkeklerin yer-kurum bağlılıkları ve örgütüne olan bağlılıklarını görev olarak benimseme düzeylerinin kadınlara göre daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Aradaki fark farklı örneklem gruplarından kaynaklanabilir.

Çalışmaya katılan spor yöneticilerinin yaklaşık olarak %25'ini kadın, %75'inin ise erkek yöneticiler oluşturmuştur. Gökçe vd. (2008) kadınların sporun içerisinde gün geçtikçe daha fazla yer aldığı tespitinde bulunmuşlardır. Guthold vd. (2008) yaptıkları çalışmada, Türk kadınlarının erkeklere göre daha fazla hareketsiz olduğunu belirtmişlerdir. Ülkemizde sporu yaygınlaştırmak ve fırsat eşitliği sağlayabilmek adına bu oranın düşük olduğu görülmektedir.

Spor tesislerinin yeterliliği toplam puanının da bekâr yöneticilerin toplam puanları evli olanlara göre daha yüksek çıkmıştır. Bekâr yöneticiler evlilik sorumluluğuna sahip olmadıkları için daha fazla zaman ve özgürlüğe sahip oldukları söylenebilir. Bu durum, bekâr yöneticilerin spor tesislerine daha fazla zaman ayırabilmesine ve daha sık spor yapabilmesine olanak tanır. Dolayısıyla, daha fazla tesis kullanımı bekâr yöneticilerin tesis yeterliliği puanlarını artırabilir. Bekâr yöneticiler, bireysel hedeflere daha fazla odaklanabilir ve spor yapmak için daha fazla motivasyona sahip olabilir. Evli olan yöneticilerin ise aile ve iş arasında denge sağlama çabası içinde olmaları, spor yapmalarını etkileyebilir. Bu durumda, bekar yöneticilerin daha yüksek motivasyon seviyeleri, tesis yeterliliği puanlarını olumlu etkileyebilir. Ayrıca evli olan yöneticilerin, aile giderleri ve diğer masraflar nedeniyle bekâr yöneticilere göre daha sınırlı bir bütçeye sahip olmaları mümkündür. Bekâr yöneticiler, genellikle gelirlerini spor tesislerine ve spor ekipmanlarına daha fazla harcayabilirler. Daha

iyi spor ekipmanlarına ve daha iyi donanımlı tesislere sahip olmak, bekâr yöneticilerin tesis yeterliliği puanlarını artırabilir.

Spor tesis yeterliliği ve yer bağlılığı arasında anlamlı pozitif düzey bir ilişki belirlenmiştir. Tesis yeterliliği arttıkça yer bağlılığında arttığı söylenilebilir. Spor tesislerinin yeterliliği, bir spor tesisi içinde sunulan olanakların kalitesi, çeşitliliği ve kullanılabilirliği ile ilgilidir. Yer bağlılığı ise bir bireyin spor tesisiyle duygusal, bilişsel ve davranışsal olarak güçlü bir bağ kurma derecesidir. İyi donanımlı ve kullanışlı spor tesislerine sahip olmak, kullanıcıların memnuniyetini artırır ve yer bağlılığını güçlendirir (Aksoy, 2018). Genel anlamda iyi donanımlı, kullanışlı ve ihtiyaçlarını karşılayan tesisler, yöneticilerin memnuniyetini ve bağlılığını artırdığı, bu tür tesislerde daha sıkı çalışma isteği ile beraber tesisle güçlü bir ilişki kurabileceği söylenebilir. Bu tür tesislerin sağladığı hizmet ve bağlılığını artırması yöneticilerin verimlilik artışı, iş tatmini ve işlerine olan sadakatinin artmasını sağlayabilir.

Çalışmada, spor tesis yeterliliği ile yer bağlılığı arasında cinsiyet, mezun olduğu fakülte, yaşadığı yer ve gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu sonuçlar, bu faktörlerin spor yöneticilerinin spor tesis yeterliliği ve yer bağlılığı üzerindeki etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermektedir.

Sonuç

Bekâr yöneticilerin yer bağlılığı ve spor tesis yeterliliği toplam puanı evli yöneticilere göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca araştırma sonuçları katılımcıların yaşları arttıkça yer bağlılığının da arttığını göstermiştir. Elde edilen bulgular çerçevesinde çalışmaya gönüllü olarak katılan spor yöneticilerinin yaklaşık olarak % 40'nın spor eğitimi veren kurumlardan mezun olmadığı tespit edilmiştir. Her ne kadar çoğunluk spor eğitimi veren kurumlardan mezun olsa dahi, spor yöneticileri arasında spor eğitimi veren kurumlardan mezun olmayanların oranı azımsanacak düzeyde olmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, iyi donanımlı ve kullanışlı tesisler, verimlilik ve bağlılığının artırılması daha sıkı çalışma olanağı oluşturulabilmesi ve tesisle güçlü bir ilişki geliştirilmesine yardımcı olabilir. Bu durum hem yöneticilerin hem de örgütün başarısına olumlu bir katkıda bulunmasını sağlar.

Öneriler

- Araştırmada ortaya çıkan bir bulguya göre kadın yöneticilerin yönetim kadrolarındaki oranı erkek yöneticilere göre oldukça az olduğu görülmektedir. Ülkemizde kadın yöneticilerin olması kadınların spora katılımının artırılması noktasında önemli bir role sahiptir. Çünkü kadın yöneticiler; genç yaştaki kadın bireyler için bir rol model olarak görülebilir, spora teşvikleri sağlayabilir ve kadınların spor yönetiminde daha etkin rol almasının önünü açabilir.
- Kamuda çalışacak olan spor yöneticilerinin spor eğitimi veren kurumlardan mezun olmaları sporun etkin yönetiminin sağlanması adına ve sporun içinden gelen kişilerin durum tespiti ve başarıya odaklanma konusunda daha hızlı ve etkili çözüm yolları üretebilmesi için önemli olabilir.

- Farklı bölgelerde ve spor kurumlarında yapılan benzer çalışmalarla elde edilen sonuçların karşılaştırılması, daha kapsamlı bir anlayış sağlayabilir. Bu şekilde, genel bir perspektif sunulması ve sonuçların daha geniş bir kapsamda nasıl değiştiğinin gösterebilmesi amacıyla farklı bölgelerde benzer çalışmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy Y, Çakıcı HA, Karakuş K. (2023). Gençlik merkezi üyelerinin yer bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 106-115.
- Aksoy, Y. (2018). Spor Genel Müdürlüğüne bağlı spor tesislerinin çağdaş işletmecilik anlayışı ve uygulamaları açısından değerlendirilmesi. Doktora tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Ayar, H., Durhan, T. A., Karaküçük, S. (2022). Yer bağlılığı ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Electronic Journal of Social Sciences*. 21(81), 229-241.
- Bergsgard, N. A., Borodulin, K., Fahlen, J., Hoyer-Kruse, J. Ve Iversen, E. B. (2017). National Structures for Building and Managing Sport Facilities: A Comparative Analysis of the Nordic Countries. *Sport in Society*, 22(4), 525–539
- Çetin, A., & Karaçam, A. (2020). Spor tesis yeterliğini belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 299-309.
- Dündar, U. (2003). Antrenman teorisi (pp. 22-34). Nobel Yayın Dağıtım.
- Ekenci, G., ve İmamoğlu, A. F. (2002). Spor işletmeciliği. Nobel Yayın Dağıtım.
- Ekmekçi, A., Ekmekçi, R., ve İrmış, A. (2013). Küreselleşme ve spor endüstrisi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 4(1), 91-117.
- Földesi, G. S. (2014). The Impact of the global economic crisis on sport. *Physical Culture and Sport Studies and Research*, 63(1), 22-30.
- Gökçe, Z., Çam, İ., Yazıcılar, İ. (2008). Spor yöneticilerinin liderlik boyutlarının araştırılması (Ege bölgesi örneği). *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 4-14.
- Guthold, R., Ono, T., Strong K.I., Chatteerji, S., Morabia, A.M. (2008). Worldwide variability in physical inactivity: a 51- country survey. *American Journal of Preventive Medicine*, 34 (6), 486–494.
- Hallmann, K., Wicker, P., Breuer, C. ve Schönherr, L. (2012). Understanding The Importance of Sport Infrastructure for Participation in Different Sports – Findings From Multi-Level Modelling. *European Sport Management Quarterly*, 12(5), 525–544.
- Hoekman, R., Breedveld, K. ve Kraaykamp, G. (2015). A Landscape of Sport Facilities in the Netherlands. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8(2), 305–320.
- İşcan, Ö. F., ve Sayın, U. (2010). Örgütsel adalet, iş tatmini ve örgütsel güven arasındaki ilişki. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 24(4), 195-216.
- Kara, F. M. (2011). Spor örgütlerinde kadın yöneticilerin kariyer engelleri (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Karakuş, P. (2007). İzmir Kültür Park'ının, İzmirliilerin açısından anlamı ve kültür park hakkındaki temsilleri, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Psikoloji Anabilim Dalı, İzmir.
- Karasar, N. (1999). Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kyle, G., Graefe, A.R., Manning, R. (2005). Testing the dimensionality of place attachment in recreational settings environment and behavior, 37(2), 153-177.
- Nicholson, M., Hoye, R. & Houlihan, B. (2011). Participation in Sport: International Policy Perspectives. Routledge.
- Özdamar, K. (2001). Örneklem yöntemleri. SPSS ile Biyoistatistik. 4ncü Baskı, 261-65.
- Sabancı, B. (2017). İşletmelerde iç denetim ve iç kontrol ilişkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 18(2), 161-174.
- Schwarz, E. C., Hall, S. A., & Shibli, S. (2015). Sport facility operations management: A global perspective. Routledge.
- Smadov, S. (2006). *İş doyumu ve örgütsel bağlılık: Özel sektörde bir uygulama* (Doctoral dissertation, DEÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü).